

”Se människan” kallar Margareta Jonnerby och Sanne Sihm sin utställning på övre planet i Konstens Hus. Det är en utställning som är förvånansvärt samstämd, med tanke på att utställarna har sammanfört tunna bleka linjeteckningar i blyerts med stora kraftfulla porträttmålningar och inte bara det! Sanne Sihm, som har utfört de prismatiskt uppbyggda porträtten, har inramat dem som ett slags tunga altarskåp med hyllor fyllda av olika objekt. Tanken är att föremålen i en slags färg- och formintervjuer skall förstärka bilden av de avmålade personerna. Det är nog heller ingen tillfällighet, med tanke på altarskåpsidén, att de avporträtterade har namnet Maria I, II och IV. Titeln på utställningen refererar dessutom till ett bibelcitat ur den latinska Vulgatan då Pilatus förevisar folket den gisslade Kristus. Egentligen säger han se mannen ”Ecce homo” men i den äldre svensk översättning blir det ”Se människan”. Sihms porträtt lånar från den religiösa formfataburen och framställer ett antal, vad jag förstår, vanliga okända kvinnor som ett slags aktningvärda ikoner. Att ära sina medmänniskor är ju en god humanistisk tanke. Friedrich Nietzsche som 1888 lånade samma titel till sin självbiografi ”Ecce homo” hade inte så många goda tankar över för *sina* medmänniskor. Men så gick det också så småningom som det gick, med det tyska och hela Europa också för den delen. Sanne Sihm porträtterar, snarlikt Erling Johanssons sätt att avbilda, med prismatiska ytor, men där han med någon grumlig kvasipsykometafysisk förklaring kramar oblandad färg direkt ur tuben så försöker hon blanda sig fram till ett komplementfärgsmålteri utan metafysiska förklaringar. Det är inte lika spektakulärt men väl så uppriktigt och det är en förtjänst som övertygar mer.

Margareta Jonnerbys bidrag till utställningen är blyertsteckningar. Det är inte ofta man nuförtiden ser den tekniken utställd. Blyertspennan är ju i sin enkelhet det ultimata instrumentet för bildframställning. Den kan inte förbättras men den kräver ett utvecklat handlag för att ge ifrån sig något konstnärligt. Linjen är en tunn informationsbärare och för att den skall kunna skapa form, textur och uttryck måste den varieras med känsla. Det går inte att fuska med teckning, allt är så avskalat och naket. Jonnerby är en uttrycksfull tecknare med bilder anstrukna av melankoli, vare sig hon tecknar djur eller människor. Hon kan i sina bästa stunder med några få streck fånga karaktären hos det avbildade. Djurstudierna är väl inte tänkta som ett huvudnummer i utställningen men de ger det mest bestående intrycket. I övrigt innehåller hennes kollektion framförallt porträttstudier där en hel del känns mindre lödigt än annat. Allra bäst tycker jag hon fångar karaktärerna i barnporträtten och framförallt i bilden av ”Anna” som har Skageforsaktig uttryckskraft.

Utställningen ”Se människan” behandlar motiven med märkbar ödmjukhet och aktning.

I den ironiska generationens tidevarv där ringaktningen för medmänniskorna blivit underhållning kan det finnas anledning att ihärdigt påminna om det är respekten för nästan som gör oss till civiliserade människor.

Bertil Sundstedt